

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกยุคข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีการสื่อสารก้าวหน้ามาก คนที่รู้ภาษาอื่นนอกจากภาษาของตนอีกหลาย ๆ ภาษาย่อมได้เปรียบอย่างยิ่ง ทำให้ก้าวทันโลกด้วยความรวดเร็วทันเหตุการณ์และทันสมัย (สวนิต ยมาภัย, 2538:29) ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของประกอบ คุปรัตน์ (2531: 1) เกี่ยวกับบทบาทของข้อมูลข่าวสารว่า ในโลกยุคใหม่นี้ ความรู้หรือข้อมูลข่าวสารสามารถแปรเปลี่ยนเป็นอำนาจทางเศรษฐกิจได้ คนมีความรู้มากก็กลายเป็นคนมีอำนาจในยุคใหม่ไป ในโลกยุคต่อไปนี้จะเป็ยยุคที่คนครอบครองข้อมูลจะเป็นผู้ครองโลก ด้วยเหตุนี้ข้อมูลข่าวสารจึงมีความจำเป็นสำหรับมนุษย์มากยิ่งขึ้น

วิธีการหนึ่งที่สะดวกและรับข้อมูลได้อย่างรวดเร็วและติดตัวไปนานก็โดยผ่านการอ่าน ดังที่เตือนใจ ตันงามตรง (2534: 7) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษไว้ว่า ในสภาพประเทศที่ใช้ภาษาแม่เป็นประจำ ทักษะภาษาอังกฤษที่ผู้เรียนต้องการมากที่สุด คือทักษะการอ่าน ชาร์ลส เจ อัลเดอร์สัน (Charles J. Alderson, 1984: 1) ได้กล่าวสนับสนุนความสำคัญของการอ่านในภาษาอังกฤษไว้เช่นกันว่า มีความสำคัญและจำเป็นมากสำหรับการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการและการประสบผลสำเร็จในงานอาชีพและการพัฒนาส่วนบุคคล ทั้งนี้เพราะความรู้ต่าง ๆ ทางด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ตีพิมพ์นั้น เป็นภาษาอังกฤษเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ทักษะการอ่านยังเป็นปัจจัยสำคัญในการศึกษาหาความรู้ จากตำราทางวิชาการและข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น จากบทความ หนังสือพิมพ์ ป้ายโฆษณา ฉลากยา ตลอดจนแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยอื่น ๆ (แรววิภา ภักดีอาษา, 2533: 1)

ทักษะการอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสริมสร้างความรู้ ประสบการณ์และความสามารถของแต่ละคนให้เรียนรู้ได้ดีขึ้น ทั้งยังช่วยให้คนได้พัฒนาความคิดเป็นของตนเองและเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ที่ได้ผลระยะยาวมากที่สุด (เสาวลักษณ์ รัตนวิรัช, 2533: 7)

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาด้านการรับรู้ที่มีความสำคัญมาก เพราะการอ่านนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ถึงสิ่งต่าง ๆ แล้ว ยังช่วยให้คนได้เพิ่มพูนความรู้จากข้อเขียนของผู้รู้ ในแต่ละสาขาวิชา ทั้งยังเป็นรากฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ดีตามไปด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2533: 2) และเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านสามารถรับข่าวสาร พัฒนาภาษาเพื่อการศึกษาต่อ และใช้ประโยชน์จากระบบสื่อสารโทรคมนาคมที่เชื่อมโยงแหล่งข้อมูล และระบบสารสนเทศทั่วโลกได้ หลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ปีพุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จึงเน้นการสร้างสรรคิให้นักเรียนมีความพร้อมในการอ่าน และ รู้จักอ่าน โดยกำหนดไว้ในหลักสูตรให้มีการสอนทักษะการอ่านไม่เฉพาะวิชาภาษาอังกฤษหลักซึ่งเป็นวิชาการอ่านเบื้องต้นเท่านั้น หลักสูตรยังกำหนดให้มีทักษะเฉพาะสำหรับการอ่าน ในระดับสูงที่เป็นการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ด้วย

เมื่อทักษะการอ่านมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษมากดังกล่าวแล้ว และหลักสูตรภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2539) ได้เปิดรายวิชาที่เสริมทักษะการอ่านไว้อย่างหลากหลาย และมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการอ่าน ทั้งเพื่อแสวงหาความรู้ สามารถแสดงความคิดเห็น ตีความ วิเคราะห์ และเห็นคุณค่าในเรื่องที่อ่านได้ แต่ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็ยังไม่ได้รับการพัฒนามากเท่าที่ควร ไม่สอดคล้องกับระดับความสามารถที่ควรจะเป็นตามระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยเรื่องความสามารถในการอ่านระดับวิจารณ์ตีความของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา และนักศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า มีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับค่อนข้างอ่อน หรือต่ำกว่าเกณฑ์ (เปรมฤดี เบญจกาญจน์, 2523; วิลาวัลย์ สมมาตร, 2525; ประภาศรี ตั้งบรรเจิดสุข, 2526) นอกจากนั้นจากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรรายวิชาทักษะอ่าน 1 (อ 051) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ชลบุรี พบว่า ความสามารถในการอ่านของนักเรียนอยู่ในระดับอ่านตามตัวอักษร (เทพนคร ทาอง, 2537: 1)

การอ่านมิใช่เป็นเพียงการออกเสียงตามสัญลักษณ์ที่ปรากฏได้ถูกต้อง รวดเร็วเท่านั้น แต่การอ่านเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน โดยผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านได้ถูกต้อง สามารถแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่าน สรุปใจความของเรื่องที่อ่านได้โดยใช้กระบวนการคิดเชื่อมโยงระหว่างบทอ่าน ความรู้ทางภาษาและความรู้เดิมของผู้อ่านเข้าด้วยกัน จนเกิดความเข้าใจ สามารถตีความหรือวิเคราะห์ข้อมูลในบทอ่านได้ สามารถเข้าใจความหมาย วัตถุประสงค์ และความคิดที่ผู้เขียน

ต้องการสื่อสารแก่ผู้อ่านได้ถูกต้อง ความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญมากแม้ว่าผู้อ่านจะสามารถอ่านคำทุกคำที่ปรากฏในข้อความได้ถูกต้องแต่ถ้าปราศจากความเข้าใจแล้ว ก็ไม่ถือว่าผู้อ่านมีความสามารถในการอ่าน (B. J. Moore, 1984: 3-7; Patricia L. Carrell, 1984: 332-333)

ความเข้าใจในการอ่านเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการเรียนรู้และอาศัยความสามารถด้านต่าง ๆ ประกอบกัน จึงมีนักการศึกษาแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่าน ไว้ดังนี้

วิลมา เอช มิลเลอร์ (Wilma H. Miller, 1979: 197-205) มาร์ธา ดัลล์แมน (Martha Dallman, 1974: 7) และ คาร์ล บี สมิท (Carl B. Smith, 1972: 246) มีความเห็นสอดคล้องกันว่าในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ ควรสอนให้ผู้อ่านเกิดทักษะความเข้าใจ ในระดับต่าง ๆ ได้แก่

1. ความเข้าใจตามตัวอักษร (Literal reading) ผู้อ่านรู้เรื่องราวที่เขียนไว้ตรง ๆ ไม่ต้องใช้ความคิดหรือเหตุผลมาก
2. ชั้นตีความ (Interpretation) ผู้อ่านใช้ความคิดมากขึ้นสามารถเข้าใจสิ่งที่ ผู้เขียนกล่าวไว้โดยนัย
3. ชั้นพินิจพิเคราะห์ (Critical reading) ผู้อ่านแสดงความคิดเห็นอย่างถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน พร้อมทั้งมีเหตุผลประกอบ
4. ชั้นสร้างสรรค์ (Creative reading) ผู้อ่านสามารถประยุกต์ความคิดเห็นที่ได้ จากการอ่านให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ สามารถแสดงความคิดเห็นในแนวทางใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งที่อ่าน

โทมัส ซี บาร์เรท (Thomas C. Barrett, 1968 อ้างถึงใน สุตารัตน์ ปิยะพงษ์ธรรม, 2531: 13) แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านแตกต่างออกไป ได้แก่

1. ความเข้าใจตามตัวอักษร
2. ความเข้าใจในการจับใจความ ซึ่งปรากฏชัดเจนหรือกล่าวตรง ๆ ในเนื้อเรื่อง
3. การสรุปใจความ ผู้อ่านต้องใช้ความคิดจัดการกับข้อมูลที่ปรากฏและใช้ประสบการณ์ในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง หรือสิ่งที่กล่าวไว้โดยนัย
4. การประเมินผล ผู้อ่านต้องใช้ความคิด เหตุผลในการตัดสินประเมินว่าแนวคิดหรือเรื่องราวที่อ่านนั้น ถูกต้องหรือไม่ เป็นประโยชน์น่าเชื่อถือเพียงใด

5. การซาบซึ้งในคุณค่า : ผู้อ่านต้องใช้ทักษะทั้งด้านสติปัญญา และ อารมณ์ในการตอบสนองต่อสิ่งที่อ่าน เห็นประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับจากสิ่งที่อ่านนั้น

ฉวีลักษณ์ บุณยะกาญจน (2524: 75) ได้จัดระดับความเข้าใจในการอ่าน ตามความสามารถของผู้อ่านไว้ ดังนี้

1. การอ่านเอาเรื่อง การอ่านระดับนี้ ชี้ให้เห็นว่า อ่านหนังสือออก อ่านหนังสือได้ อ่านแล้วรู้เรื่องราวเรื่องอะไร เป็นอย่างไร เกี่ยวข้องกับใคร ผู้อ่านจะใช้ความสามารถด้านความจำเป็นส่วนใหญ่

2. การอ่านขั้นแปลความ ตีความ ขยายความ ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถนอกเหนือไปจากการอ่านเอาเรื่อง คือต้องจำเรื่อง แปลความ ขยายความและสรุปความ เป็นระดับความเข้าใจที่สูงกว่าระดับการอ่านเอาเรื่อง

3. การอ่านขั้นพินิจพิเคราะห์ การอ่านระดับนี้ ต้องใช้ความสามารถของสติปัญญาขั้นสูงที่สุด โดยอาศัยการอ่านระดับอ่านเอาเรื่อง การแปลความเป็นพื้นฐาน ต่อจากนั้นผู้อ่านต้องอาศัยประสบการณ์ หรือความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประเมินค่า ช่วยในการตัดสินใจ เรื่องและข้อความที่อ่าน

จะเห็นได้ว่า เป้าหมายที่แท้จริงของการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนมิใช่เพียง อ่านออก เขียนได้ หรือมีความสามารถในระดับความรู้ความจำเท่านั้น แต่การอ่านภาษาอังกฤษ ที่มีคุณค่าและเป็นการอ่านในระดับสูงสุดคือการอ่านเพื่อความเข้าใจในระดับการจับใจความหลัก การสรุปอิงความ และการแก้ปัญหา (รัญจวน คำวชิรพิทักษ์, 2533: 1) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสุนีย์ ธนสารสมบัติ (Sunee Dhanasarnsombat, 1984: 75-77) ที่พบว่าทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสูงสุดในการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย คือ ทักษะในการสรุปอิงความเพื่อหาความหมายจากเนื้อเรื่องที่อ่าน การพัฒนาความสามารถในการอ่านระดับสรุปอิงความได้จึงเป็นสิ่งสำคัญในการอ่าน เพราะผู้อ่านจะสามารถนำไปใช้ตีความในการอ่าน ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เป็นการสร้างประสบการณ์ทางภาษา ให้เพิ่มพูนขึ้นทีละน้อยจนสามารถ มีทักษะในขั้นสูงได้ (สุดารัตน์ ปิยะพงษ์ธรรม, 2531: 1) แต่ความสำเร็จในการสรุปอิงความของผู้เรียนนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายด้าน เช่น ปัจจัยเกี่ยวกับวิธีสอน วิธีการเรียน และ ตัวผู้เรียน โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ รูปแบบการเรียนการสอน มุ่งเน้นที่นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียน ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้เรียน จึงมีบทบาทอย่างมากต่อความสำเร็จ ในการเรียนภาษา

การผสมผสานกันอย่างดีขององค์ประกอบเกี่ยวกับตัวผู้เรียนได้แก่ บุคลิกลักษณะ แรงจูงใจ ทักษะคิด และกลวิธีต่าง ๆ ในการเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี

กลวิธีการสรุปองค์ความ (Inferencing strategies) นั้น นับว่า เป็นสิ่งสำคัญต่อการอ่าน เป็นอย่างมาก เพราะกลวิธีการสรุปองค์ความในการอ่าน เปรียบเสมือนเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียน เรียนได้เร็วขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับมาไปใช้กับ สถานการณ์ใหม่ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สเตฟานี เอ. ฟอร์ดิน (Stephanie A. Fortin, 1992:1) ที่ทำการเปรียบเทียบกลวิธีการสรุปองค์ความในการอ่านของนักเรียนที่อ่านเก่ง และ นักเรียนที่อ่านไม่เก่ง โดยใช้วิธี Moving Window คือให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องจากคอมพิวเตอร์ที่มีการตั้งเวลาให้หน้าจอเปลี่ยนโดยอัตโนมัติ ในการเก็บรวบรวมเวลาการอ่านคำในเรื่องที่นักเรียนคุ้นเคย และเรื่องที่นักเรียนไม่คุ้นเคย พบว่านักเรียนจะใช้เวลาน้อยในการอ่านในช่วงที่จบประโยคเมื่ออ่านเรื่องที่ตนเองคุ้นเคย และมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสรุปองค์ความในการอ่านกับความคุ้นเคย ในเรื่องที่อ่าน

ซูซาน บี นิวแมน (Susan B. Neuman, 1989: 2) ได้ศึกษากลวิธีการสรุปองค์ความในการอ่านของนักเรียนที่เรียนเก่งกับนักเรียนที่เรียนอ่อน โดยการให้อ่านเนื้อหาที่ไม่กำกวม ตัวอย่าง ประชากรเป็นนักเรียนในระดับ 5 จำนวน 42 คนในเขตบอสตัน เนื้อเรื่องเป็นเรื่องลึกลับโดย ในแต่ละเรื่องแบ่งออกเป็น 6 ตอนในแต่ละตอนจะจบลงด้วยการเชื่อมโยงตัวชี้แนะไปยังตอนต่อไปเพื่อหาทางแก้ปัญหา เมื่อจบแต่ละตอนก็ถามคำถามทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน จากการเล่าเรื่องแต่ละเรื่องของนักเรียนก็จะสร้างเป็นบันทึกของแต่ละคน แล้วนำมาวิเคราะห์หากกลวิธีที่นักเรียนใช้ในการสรุปองค์ความในการอ่าน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่านักเรียนใช้กลวิธีการสรุปองค์ความบ่อยครั้ง และนักเรียนทั้ง เรียนเก่งและเรียนอ่อนจะใช้กลวิธีในการสรุปองค์ความที่คล้ายคลึงกัน

ลินดา เอ็ม. ฟิลลิปส์ (Linda M. Phillips, 1987: 1) ได้สำรวจกลวิธี การสรุปองค์ความที่นักเรียนในระดับ 6 ใช้ในการอ่านเรื่องแบบบรรยาย และเปรียบเทียบผลที่ได้กับกลวิธีสรุปองค์ความที่ ผู้ใหญ่ใช้ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนในระดับ 6 จำนวน 80 คน ในแคนาดา โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือนักเรียนที่มีความสามารถสูงและนักเรียนที่มีความสามารถต่ำ ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มอ่าน เนื้อเรื่องที่นักเรียนคุ้นเคย 3 เรื่อง และเรื่องที่ไม่คุ้นเคย 3 เรื่อง และให้นักเรียนเล่าถึงขั้นตอนการคิดที่ใช้ ขณะตีความในการอ่าน พบว่า กลวิธีการสรุปองค์ความในการอ่านของเด็ก สามารถจำแนกออกได้เช่น

เดียวกับที่ผู้ใหญ่ใช้ ในขณะที่บางกลวิธีก็คาบเกี่ยวกับที่ผู้ใหญ่ใช้เช่นกัน และเด็กใช้กลวิธีในการสรุป
 อิงความในการอ่าน มากกว่าผู้ใหญ่ ผลการวิจัยเสนอแนะว่า ความสามารถทางการอ่านจะชัดเจนเมื่อ
 นักเรียนไม่มีพื้นความรู้ ในเรื่องเดิมอย่างเพียงพอ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้านักเรียนมีความสามารถทาง
 การอ่านต่ำ ถึงแม้นักเรียนมีพื้นความรู้เดิมมากก็ไม่สามารถทำให้นักเรียนสรุปอิงความให้ได้ดี นอก
 เหนือจากนั้น กลวิธีการสรุปอิงความ ก็จะเป็นตัวชี้ให้เห็นถึง ความสามารถในการใช้ความรู้เดิมในการ
 อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพ

จึงอาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า กลวิธีการสรุปอิงความในการอ่านภาษาอังกฤษ เป็นสิ่งสำคัญต่อ
 การอ่านเพื่อความเข้าใจเพราะกลวิธีการสรุปอิงความในการอ่าน มีความสัมพันธ์กับระดับความสามารถ
 ทางภาษา เป็นเสมือนเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีทิศทางในการเรียนของตนเองและมีประสิทธิภาพ
 มากขึ้น

นอกจากนั้น ลินดา ฟิลลิปส์ ริกส์ (Linda Phillips Riggs, 1981: 3) ได้สำรวจกลวิธี
 การสรุปอิงความในการอ่านของนักเรียน พบว่า กลวิธีการสรุปอิงความในการอ่าน ของนักเรียนนั้น มี
 10 กลวิธี ได้แก่

1. การผูกเรื่องใหม่ (Rebinding)
2. การตั้งข้อสงสัยการตีความที่ไม่ประสบผลสำเร็จหรือมีความขัดแย้งเกี่ยวกับการตีความ
 ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม (Questioning a default interpretation or a direct or indirect
 conflict)
3. การเปลี่ยนจุดเน้น (Shifting of focus)
4. การวิเคราะห์ทางเลือกอื่น ๆ (Analyzing alternatives)
5. การกำหนดกรณีเลือกอื่น (Assigning an alternate case)
6. การยืนยันการตีความก่อนหน้าที่เกิดขึ้นทันที (Confirming an immediate prior
 interpretation)
7. การยืนยันการตีความก่อนหน้านั้นที่ไม่ได้เกิดขึ้นทันที (Confirming a non-
 immediate prior interpretation)
8. การสรุปการตีความที่ไม่ประสบผลสำเร็จและการแปลงข้อมูล (Assuming a default
 interpretation and transforming information)

9. การละเลยที่จะตอบสนองหรือการยึดถือข้อมูลไว้ (Neglecting to respond or holding information)

10. การเน้นจากประสบการณ์ (Emphatizing from experience)

ลินดา ฟิลลิปส์ ริกส์ ได้แบ่งกลวิธีการสรุปอิงความในการอ่านดังกล่าวออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. มีประสิทธิภาพมากที่สุด (Most productive) กลวิธีประเภทนี้นักเรียนที่เก่ง จะใช้มากที่สุด ได้แก่

- 1.1 การเปลี่ยนจุดเน้น
- 1.2 การวิเคราะห์ทางเลือกอื่น
- 1.3 การยืนยันการตีความก่อนหน้านั้นที่เกิดขึ้นทันที
- 1.4 การเน้นจากประสบการณ์

2. มีประสิทธิภาพ (Productive) กลวิธีประเภทนี้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์เฉพาะของผู้อ่าน ได้แก่

- 2.1 การผูกเรื่องใหม่
- 2.2 การตั้งคำถามการตีความที่ไม่ประสบผลสำเร็จหรือมีความขัดแย้งเกี่ยวกับการตีความทั้งทางตรงหรือทางอ้อม

2.3 การยืนยันการตีความก่อนหน้านั้นที่ไม่ได้เกิดขึ้นทันที

3. ค่อนข้างมีประสิทธิภาพ (Counter productive) กลวิธีประเภทนี้นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาต่ำจะใช้มาก ได้แก่

- 3.1 การกำหนดกรณีเลือกอื่น
- 3.2 การสรุปการตีความที่ไม่ประสบผลสำเร็จและการแปลงโอนข้อมูล
- 3.3 การละเลยที่จะตอบสนองหรือการยึดถือข้อมูลไว้

จากการศึกษา กลวิธีการสรุปอิงความในการอ่านนั้น พบว่า ยังไม่มีใครทำการแบ่งกลุ่มกลวิธีเหล่านี้ไว้ นอกจาก ลินดา ฟิลลิปส์ ริกส์ ผู้วิจัยจึงนำเอาวิธีการสรุปอิงความในการอ่าน ตามการแบ่งประเภทของ ลินดา ฟิลลิปส์ ริกส์ มาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้

แต่ในการอ่านเอาความหมายหรือจับใจความนั้น นอกจากผู้อ่านต้องมีความรู้ ความสามารถทางภาษา ตั้งแต่โครงสร้างไวยากรณ์ คำศัพท์ ตลอดจนความสามารถในการเดาศัพท์จากบริบทแล้ว การที่ผู้อ่านจะเข้าใจเรื่องได้มากน้อยเพียงใดนั้น เดวิด แอล เชพเพิร์ด (David L. Sheperd, 1973: 179) ได้ให้ความเห็นว่าขึ้นอยู่กับระดับความรู้ทางภาษาและประสบการณ์เดิมของแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เธลมา วาย โอบาร์ (Thelma Y. Obah, 1983: 18) ที่ว่า "การสร้างความรู้ความเข้าใจในการอ่านเป็นการสร้างความรู้ใหม่โดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เป็นพื้นฐานถ้าปราศจากประสบการณ์เดิมหรือพื้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านแล้ว การเรียนรู้สิ่งใหม่จะเป็นไปด้วยความยากลำบาก"

ริชาร์ด แอนเดอร์สัน และคณะ (Richard Anderson et al., 1978: 15-17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านจากการวิจัยเรื่องการอ่านในภาษาที่หนึ่งว่า พื้นความรู้ในเรื่องหนึ่ง ๆ สามารถช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจข้อความเกี่ยวกับเรื่องนั้นได้ดีขึ้น

เดวิด พี เพียร์สัน (David P. Pearson, 1979: 28-29) ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีความรู้ในเรื่องหนึ่ง ๆ อ่านข้อความที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นได้ดีกว่านักเรียนที่มีความรู้ในเรื่องนั้น น้อยกว่า

จะเห็นได้ว่าพื้นความรู้เป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ เช่นเดียวกับความรู้ความสามารถทางภาษาของผู้อ่านการจับใจความนั้นผู้อ่านจะต้องอาศัยองค์ประกอบทั้งสองประการนี้ จึงจะสามารถอ่านให้เข้าใจได้และสามารถพัฒนาไปสู่ทักษะการอ่านในระดับสรุปองค์ความหรือทักษะการอ่านในระดับสูงขึ้นไป ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ รุธ สเตรง (Ruth Strang, 1969: 4) ที่ว่า "การอ่านเป็นการสื่อสารระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านโดยใช้ภาษาเป็นสื่อ ผู้อ่านต้องถอดรหัสตัวอักษร ซึ่งต้องอาศัยความสามารถทางด้านภาษาและต้องเชื่อมโยงตัวอักษรกับความหมาย ซึ่งผู้อ่านทราบมาก่อนแล้ว จากประสบการณ์การอ่าน ที่ผ่านมาหรือความรู้ที่ได้รับจากทางใดทางหนึ่ง" จึงเห็นได้ว่า การอ่านจะต้องอาศัยความสามารถทางภาษาของผู้อ่านและประสบการณ์พื้นความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่อ่านที่ผู้อ่านมีอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ผู้อ่านแต่ละคนจะมีความสามารถทางภาษาและพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านไม่เท่ากัน ผู้อ่านบางคนอาจมีความสามารถทางภาษามากกว่าพื้นความรู้ การที่ระดับองค์ประกอบทั้งสอง ประการในแต่ละบุคคลไม่เท่ากันนี้ จะมีผลต่อกลวิธีการสรุปองค์ความของผู้อ่านด้วย

การศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา ในประเทศไทยเท่าที่ผ่านมา พบว่า มุ่งไปที่การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษหรือทักษะการอ่านหรือเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน โดยการทดลองสอนด้วยวิธีสอนวิธีต่าง ๆ หรือเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับตัวแปรต่าง ๆ แต่การวิจัยศึกษาเปรียบเทียบ กลวิธีการสรุปองค์ความรู้ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาและพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านแตกต่างกัน ไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดทำการวิจัยไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและกลวิธีการสรุปองค์ความรู้ในการอ่านระหว่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถทางภาษาและพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านไม่เท่ากัน เพื่อศึกษาดูว่า ผู้ที่มีความสามารถทางภาษาและพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านแตกต่างกัน จะมีความสามารถและกลวิธีการสรุปองค์ความรู้ในการอ่าน เป็นอย่างไร โดยได้เลือกตัวอย่าง ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นนี้ ได้ศึกษาเกี่ยวกับ คำศัพท์ โครงสร้าง และไวยากรณ์จากการเรียนภาษาอังกฤษในโรงเรียนมานานแล้ว และถือได้ว่ามีความสามารถในการพัฒนาความคิดหรือมโนทัศน์ อีกทั้งมีประสบการณ์ หรือ พื้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ มากพอสมควรแล้ว และเหตุที่เลือกศึกษาเฉพาะนักเรียนในเขตการศึกษา 11 เพราะ เขตนี้ประกอบด้วยจังหวัด นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ หรือเรียกว่า เขตอีสานใต้ ซึ่งในเขตนี้ได้มีการจัดตั้งเป็นเขตนิคมอุตสาหกรรม และได้มีการขยายงานด้าน อุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นโดยมีผู้ประกอบการเป็นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ การใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อกับชาวต่างประเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ในการเตรียมนักเรียนที่จะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีความพร้อมและความสามารถทางการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อ เข้าสู่ตลาดแรงงานไม่ว่าในสาขาวิชาชีพใด จึงมีความสำคัญยิ่ง

การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ในการชี้แนะผู้สอนทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยทั้งสองดังกล่าว และสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้และความสามารถทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนให้สูงขึ้นต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสรุปองค์ความรู้ในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษและมีพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านต่างกัน

2. เพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการสรุปอิงความในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีความสามารถทางภาษาและพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

จากผลการวิจัยของ ลินดา ฟิลลิปส์ ริกส์ (Linda Phillips Riggs, 1981) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความสามารถและการใช้กลวิธีการสรุปอิงความในการอ่านของนักเรียนชาวแคนาดา ในระดับ 6 จำนวน 40 คน ที่มีความสามารถทางภาษาและพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านแตกต่างกัน ผู้วิจัยแบ่งตัวอย่างประชากรเป็น 2 กลุ่ม คือ ตามความสามารถทางการอ่านและตามพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ บทอ่านที่นักเรียนคุ้นเคย จำนวน 3 เรื่อง และบทอ่านที่นักเรียนไม่คุ้นเคย จำนวน 3 เรื่อง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วัดความสามารถและกลวิธีการสรุปอิงความในการอ่านโดยการสัมภาษณ์ พบว่า ความสามารถทางภาษา และพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน มีอิทธิพลต่อความสามารถในการสรุปอิงความและการใช้กลวิธีการสรุปอิงความในการอ่าน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาและพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านต่างกัน มีความสามารถในการสรุปอิงความในการอ่านภาษาอังกฤษต่างกัน ซึ่งสามารถแยกเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

1.1 นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาต่างกัน มีความสามารถในการสรุปอิงความในการอ่านภาษาอังกฤษต่างกัน

1.2 นักเรียนที่มีพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านต่างกัน มีความสามารถในการสรุปอิงความในการอ่านภาษาอังกฤษต่างกัน

1.3 มีปฏิกริยาร่วมระหว่างความสามารถทางภาษากับพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านต่อความสามารถในการสรุปอิงความในการอ่าน

2. นักเรียนที่มีความสามารถทางภาษาและพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านต่างกัน ใช้กลวิธีการสรุปอิงความในการอ่านต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 11

2. ตัวแปรที่ต้องการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

- 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 1. ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของนักเรียน
 2. พื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน
- 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่
 1. ความสามารถในการสรุปองค์ความ
 2. กลวิธีการสรุปองค์ความในการอ่าน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. กลวิธีการสรุปองค์ความในการอ่าน หมายถึง-วิธีการที่ผู้อ่านใช้เพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยอาศัยความคิดและประสบการณ์ จัดการกับข้อมูลต่าง ๆ ที่กล่าวไว้โดยนัย หรือข้อมูลที่มีได้ปรากฏให้เห็นโดยตรงจากข้อมูลที่อ่าน ซึ่งประกอบด้วยกลวิธี 10 กลวิธี ตามเกณฑ์ของลินดา ฟิลลิปส์ ริกกส์ ได้แก่

1.1 การผูกเรื่องใหม่ (Rebinding) หมายถึง การสรุปเรื่องที่อ่านโดยการ เชื่อมโยงข้อมูลที่มีอยู่เดิมเข้ากับข้อมูลใหม่ที่อ่าน นักเรียนใช้กลวิธีนี้ เมื่อนักเรียนตั้งสมมติฐานการตีความไว้ และนึกได้ว่าการตีความนั้นขัดแย้งกับการตีความก่อนหน้านั้น นักเรียนจึงตีความข้อมูลที่อ่านใหม่แทนที่การตีความที่ขัดแย้งนั้น หรือการเชื่อมโยงข้อมูลที่อ่านทั้งหมดเข้าด้วยกันแล้วเปลี่ยนการตีความใหม่เพื่อให้การตีความนั้นดีขึ้นหรือสอดคล้องกับข้อมูลที่อ่าน

1.2 การตั้งคำถามการตีความที่ไม่ประสบผลสำเร็จหรือมีความขัดแย้งเกี่ยวกับการตีความทั้งทางตรงหรือทางอ้อม (Questioning a default interpretation or a direct or indirect conflict) หมายถึง การตั้งคำถามเกี่ยวกับการตีความที่ผิดพลาดอันก่อน แทนการตั้งคำถามเกี่ยวกับข้อมูลที่มีอยู่ปัจจุบัน นักเรียนใช้กลวิธีนี้เมื่อ ข้อมูลที่ได้รับจากการอ่านเกิดความขัดแย้ง นักเรียนเลือกที่จะตั้งคำถามหรือมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการตีความที่มีก่อนหน้านั้นแทนการตั้งคำถามหรือมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการตีความที่มีอยู่ในขณะนั้น

1.3 การเปลี่ยนจุดเน้น (Shifting of focus) หมายถึง การแก้ปัญหาเกี่ยวกับข้อความที่อ่าน โดยใช้ข้อมูลที่อยู่แวดล้อม นักเรียนใช้กลวิธีนี้เมื่อนักเรียนไม่สามารถตีความข้อมูลที่มีอยู่นั้น นักเรียนจึงเปลี่ยนความสนใจไปตั้งข้อสงสัยหรือมีคำถามที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นที่ยังไม่เคยได้นำมาพิจารณา

1.4 การวิเคราะห์ทางเลือกอื่น (Analyzing alternatives) หมายถึง การกำหนดตัวเลือกอื่นขึ้นมา เพื่อใช้ในการตีความเมื่อมีข้อมูลมากพอ นักเรียนใช้กลวิธีนี้เมื่อนักเรียนไม่ตีความอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องที่ย่านแต่เลือกคำตอบที่น่าจะเป็นไปได้มากกว่า 1 คำตอบไว้และจะตีความเมื่อมีข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องที่ย่านมากพอที่จะตีความได้ ซึ่งนักเรียนจะใช้คำว่า probably maybe หรือ might และ I think

1.5 การกำหนดกรณีเลือกอื่น (Assigning an alternate case) หมายถึง การสลับที่การตีความข้อมูลและการแยกการตีความข้อมูลนั้นจากข้อมูลอื่น นักเรียนใช้กลวิธีนี้เมื่อนักเรียนเมื่อไม่สามารถตีความข้อมูลนั้นให้เหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่ ให้สอดคล้องกับการตีความที่มีในปัจจุบัน และข้อมูลที่ได้รับหลังจากนั้นก็ไม่ได้ข้อมูลมากพอที่จะหาคำตอบได้ นักเรียนจึงหันเหจากการตีความที่มีอยู่

1.6 การยืนยันการตีความก่อนหน้านั้นที่เกิดขึ้นทันที (Confirming an immediate prior interpretation) หมายถึง การตีความคำตอบที่ตอบว่าสอดคล้องกับการตีความก่อนหน้านั้น นักเรียนใช้กลวิธีนี้เมื่อนักเรียนยืนยันว่าการตีความนั้นตีความจากข้อมูลที่ย่านโดยตรง

1.7 การยืนยันการตีความก่อนหน้านั้นที่ไม่ได้เกิดขึ้นทันที (Confirming a nonimmediate prior interpretation) หมายถึง การสลับที่การตีความข้อมูลใหม่ ตรงกันข้ามกับการตีความอันก่อน นักเรียนใช้กลวิธีนี้เมื่อนักเรียนคำนึงถึงการตีความที่แตกต่างจากการตีความที่ได้ตีความไปแล้ว แต่เมื่อได้รับข้อมูลใหม่จากการอ่านที่ตามมา นักเรียนจะกลับไปยืนยันการตีความครั้งแรกนั้นและถือว่าเป็นตัวเลือกหนึ่งในการตีความ

1.8 การสรุปการตีความที่ไม่ประสบผลสำเร็จและการแปลงข้อมูล (Assuming a default interpretation and transforming information) หมายถึง การสรุปความ โดยมีพื้นฐานอยู่บนข้อมูลที่ไม่ต้อง นักเรียนใช้กลวิธีนี้เมื่อนักเรียนตีความเรื่องที่ย่านโดยพยายามจะยืนยันการตีความนั้นทั้งที่ไม่มีความสอดคล้องและตีความข้อมูลที่มีนั้นผิด

1.9 การละเลยที่จะตอบสนองหรือการยึดถือข้อมูลไว้ (Neglecting to respond or holding information) หมายถึง การที่ผู้อ่านไม่ตีความข้อมูลที่มีอยู่หรือการถอดความ การตีความเดิม โดยไม่มีการเพิ่มเติมข้อมูลใหม่เข้าไป นักเรียนใช้กลวิธีนี้เมื่อนักเรียนไม่ตีความข้อมูลที่มีอยู่หรือตีความโดยการซ้ำคำตอบเดิมโดยไม่มีการเพิ่มข้อมูลใหม่เข้าไป

1.10 การเน้นจากประสบการณ์ (Emphasizing from experience) หมายถึง การที่ผู้อ่านใช้ประสบการณ์ส่วนตัวมาใช้ในการตีความ นักเรียนใช้กลวิธีนี้เมื่อนักเรียนนึกถึงสถาน

การณ์หรือประสบการณ์ที่เคยมีเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และนักเรียนได้นำมาใช้ในการตีความโดยยังคงจุดเน้นเดิมของเรื่องไว้

2. ความสามารถในการสรุปองค์ความ หมายถึง ความสามารถที่ผู้อ่านหาคำตอบและทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน โดยอาศัยความคิดและประสบการณ์จัดการกับข้อมูลต่าง ๆ ที่กล่าวไว้โดยนัยหรือข้อมูลที่มีได้ปรากฏให้เห็นโดยตรงจากข้อมูลที่อ่าน ความสามารถนี้วัดได้จากคะแนนการทำแบบสอบวัดความสามารถในการสรุปองค์ความในการอ่านภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ความสามารถทางภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการใช้ทักษะทั้ง 4 ได้แก่ ทักษะฟัง พูด อ่านและเขียน โดยสามารถสื่อความหมายและใช้ความรู้ในการสื่อความหมาย ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ด้วย ซึ่งความสามารถทางภาษาอังกฤษนี้ได้จากคะแนนการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. พื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน หมายถึง ความรู้ที่มีมาแต่เดิมซึ่งสอดคล้องเชื่อมโยงกับสิ่งที่อ่าน พื้นความรู้นี้วัดจากคะแนนที่ได้จากแบบสอบวัดพื้นความรู้ของผู้อ่านซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ปรากฏในเนื้อเรื่องที่ให้อ่าน อันจะมีผลต่อการสรุปองค์ความ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 11

6. ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านต่างกัน หมายถึง การแบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรตามระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษและพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน โดยใช้เกณฑ์ 27 % ในการแบ่งกลุ่ม ได้กลุ่มตัวอย่างประชากร 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง
2. กลุ่มที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษต่ำ
3. กลุ่มที่มีพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านสูง
4. กลุ่มที่มีพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านต่ำ

7. เขตการศึกษา 11 หมายถึง พื้นที่ที่รวมหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานการศึกษา ซึ่งแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรม ประกอบด้วยหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัดต่าง ๆ 5 จังหวัด คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และ สุรินทร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษาและผู้มีส่วนรับผิดชอบในการวางหลักสูตร และ เนื้อหาบทเรียนในระดับมัธยมศึกษา ในการปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาประกอบการเรียนทักษะการอ่านของนักเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยเฉพาะการสอนทักษะการอ่าน และการสอนกลวิธีการสรุปข้อความในการอ่านภาษาอังกฤษ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย